

ČEPO

d.o.o.

za konstruiranje, projektiranje i konzalting

Čepo Igor, *ing. stroj.*
direktor

ekskluzivno zastupništvo i prodaja opreme

S.O.L.I.D.

NOVOMAROFSKA 13, HR - 10000 ZAGREB
TEL./FAX.: +385 (0) 1 36 39 133
FAX.: +385 (0) 1 36 80 166, TEL: (0) 1 36 80 167
MOB.: +385 (0) 95 3384 216 E-MAIL: CEPO@ZG.T-COM.HR

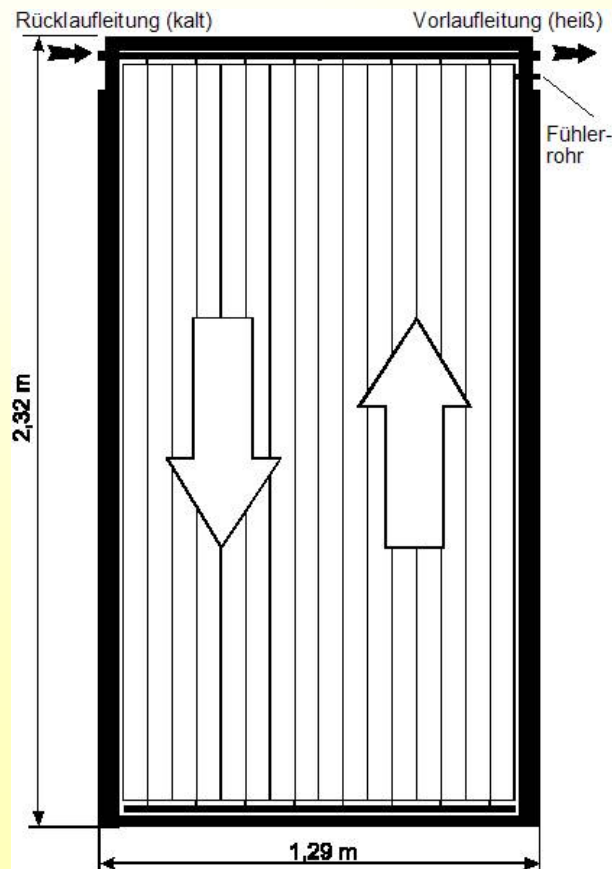
Mogućnosti primjene industrijskih kolektora

Dosadašnja praksa poznavala je gradnju solarnih postrojenja isključivo upotrebom većeg broja malih, kućnih solarnih kolektora.

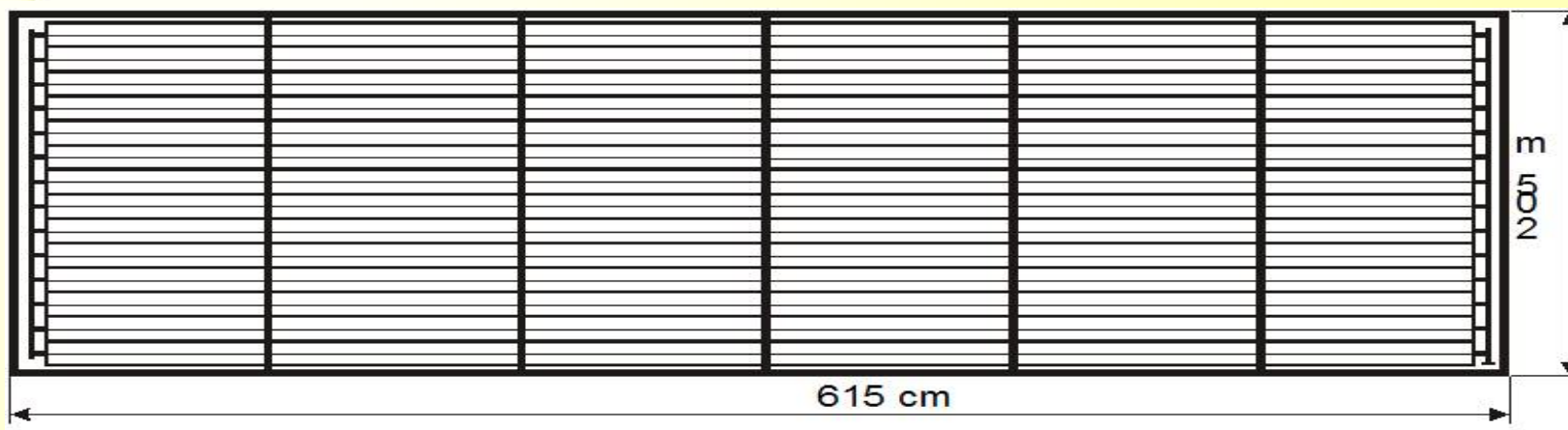
Danas se za potrebe pripreme veće količine PTV sve više koriste veliki industrijski, solarni kolektori. (tzv. XXL kolektori). Pogledajmo zašto je to tako:

Solarni kolektor - 3m²

- Netto absorberska površina kućnog solarnog kolektora iznosi ca. 80-85% ukupne površine

Veliki solarni kolektor 12,6m²

- Netto absorberska površina velikog solarnog kolektora iznosi ca. 90%-92% ukupne površine kolektora.
- Pritom se postiže bolja učinkovitost absorberske površine za ca. 10-12%.

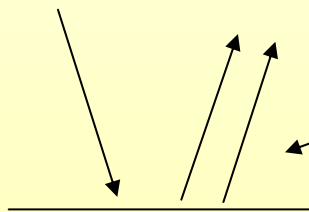
Gubici u solarnim kolektorima

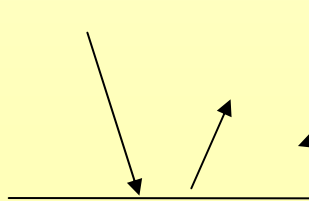
- Što je veća radna temperatura to su veći i gubici koji nastaju u solarnim kolektorima

$$\Phi = A_c k (T_a - T_z); \quad q = k(T_a - T_z)$$

- Veliki industrijski kolektori nude i do 30 % veću energetska učinkovitost.

Mali solarni kolektori:
k-vrijednost
5-8 W/m² K

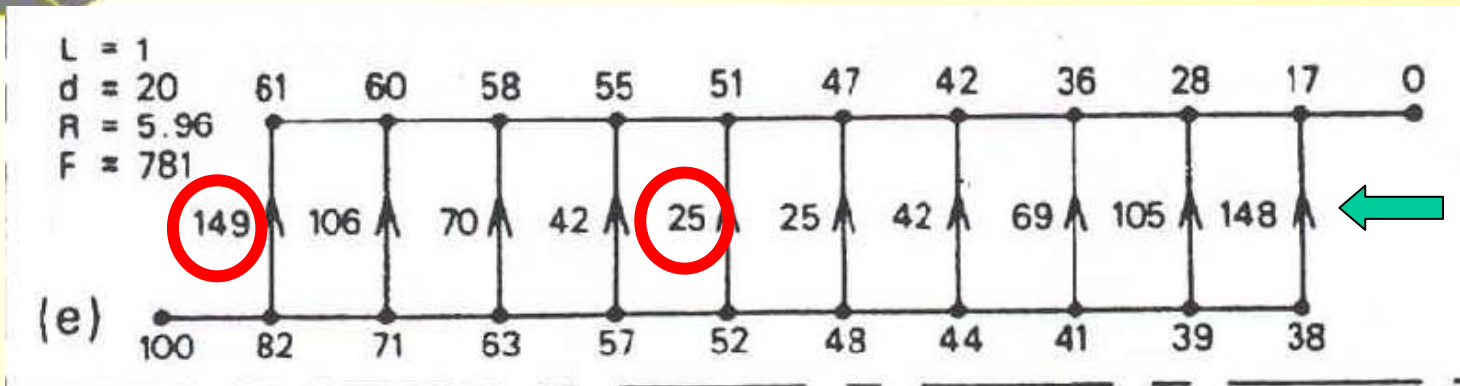
Veliki solarni kolektori:
k-vrijednost 3 W/m² K

Termografska mjerenja

- Kod velikog broja malih kolektora koji su spojeni u paralelni spoj dolazi do ispada funkcije kolektora u sredini polja.
- Površina u kojoj protok zastaje, i koja je najtoplija, označena je tamnocrvenom bojom.
- Serijsko spajanje kolektora je ograničeno zbog velikih otpora strujanju koje nastaje zbrajanjem pojedinačnih dužina cijevovoda u svakom kolektoru

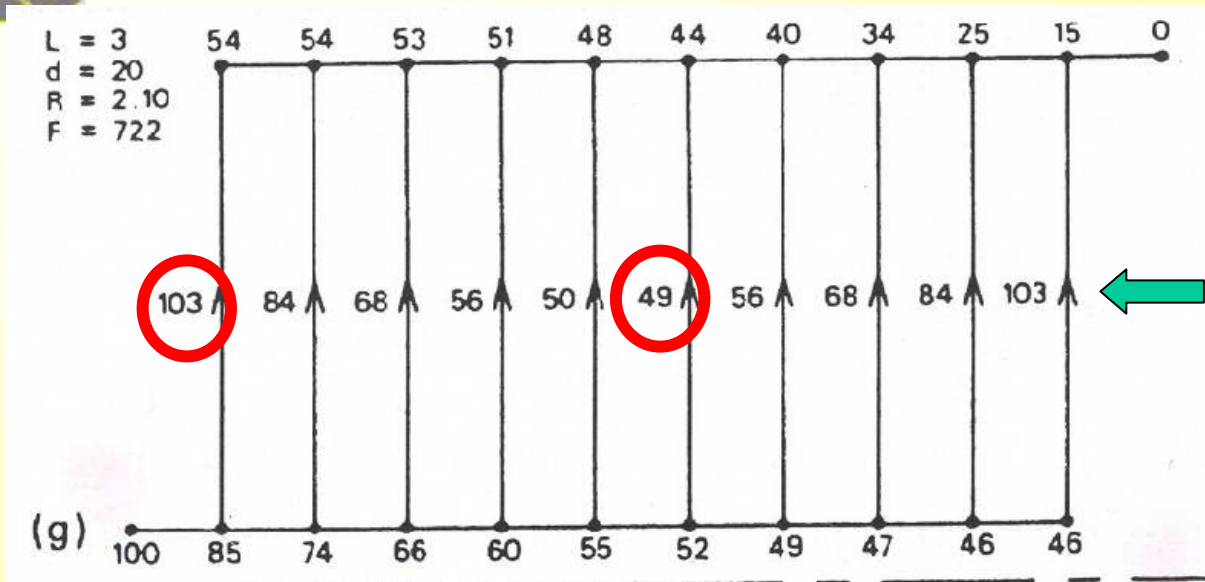
Zašto tzv. Tichelmann spoj kolektora ne funkcioniira?

(Izvor: Lorenz Ladener 1985, dužina absorbera = 1 m, unutarnji promjer cijevi = 20 mm, 10 traka u paralelnom spoju)

- Zahvaljujući razlici u pritisku, pad tlaka u trakama (cijevima) u sredini je otprilike 1/6 onog koji vlada na rubovima sistema.

Zašto tzv. Tichelmann spoj kolektora ne funkcioniira?

Protok u l/h
po traci
(Cjevovodu)

pritisak

(Izvor: Lorenz Ladener 1985, dužina absorbera = 3 m, unutarnji promjer cijevi = 20 mm, 10 traka u paralelnom spoju)

- Što je duža absorberska traka (tj. cijev, tj. kolektor,) to je bolji odnos pada tlaka i pada protoka unutar sistema te se ostvaruje i bolji solarni prinos.

Prednosti i nedostaci

Kućni sol. kolektori :

- manja iskoristivost absorberske površine
- veći toplinski gubici (k)
- manji solarni prinos
- neujednačeni protok unutar kolektora
- najisplativiji za obiteljske kuće
- lagani za montažu

Industrijski sol. kolektori :

- Veća iskoristivost absorberske površine za min. 10%
- manji toplinski gubici (k)
- solarni prinos veći za min. 30%
- ujednačenost protoka do 50% bolja
- najisplativiji za industrijsku upotrebu
- montaža pomoću krana

Ostale prednosti XXL solarnih kolektora:

- manje spojeva između kolektora
- manja dužina cjevovoda potrebnih za montažu kolektora uz upotrebu manjeg promjera cijevi.
- mogućnost bržeg pokrivanja krovne površine, (više od 500 m² u jednom danu).
- najčešće se uz velike solarne sisteme isporučuje i puno sofisticiranija regulacija cijelog sistema.

Termoelektrana - toplana Lienz/Istočni Tirol

Površina kolektora: 630 m²

Sistem za direktnu dobavu u toplinsku mrežu termoelektrane-toplane na biomasu za opskrbu grada Lienz-a

Snaga: 397 kWh/m²*a

Sagrađeno: 2001

Nagrađeno sa: Energy Profi 2001, Environmental Award of Tirol 2002, Energy Globe 2002, Ecodesign 2003

UPC – Arena, Graz, bivši "Arnold Schwarzenegger Stadium"

Površina
kolektora:
1407 m²

Spremnik: 0 m³

Proizvodnja:
oko 520
MWh/god

U upotrebi od:
2002

AEVG/FHKW - Graz

Površina
kolektora:
4.062 m²

(na dan
21/08/2008):

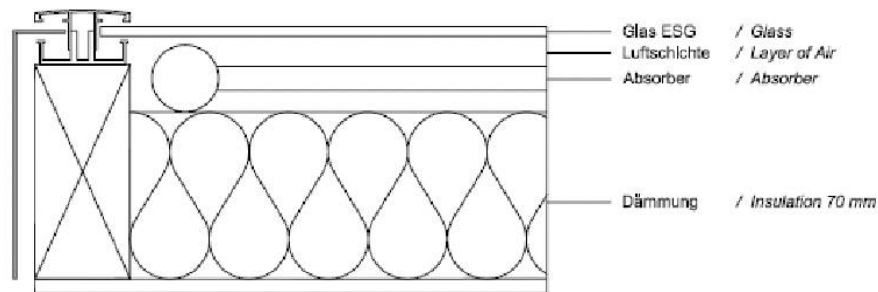
Spremnik: 0 m³

Ukupna
predviđena pov.
6.903 m²

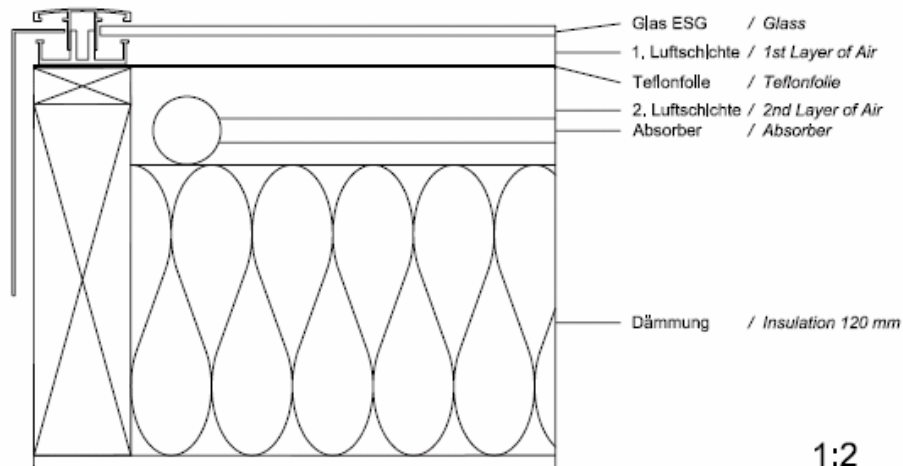
Razlike između standardnog i HT kolektora

Comparison of gluatmugl Solar Collectors

gluatmugl Standard-Kollektor
gluatmugl Standard-Collector

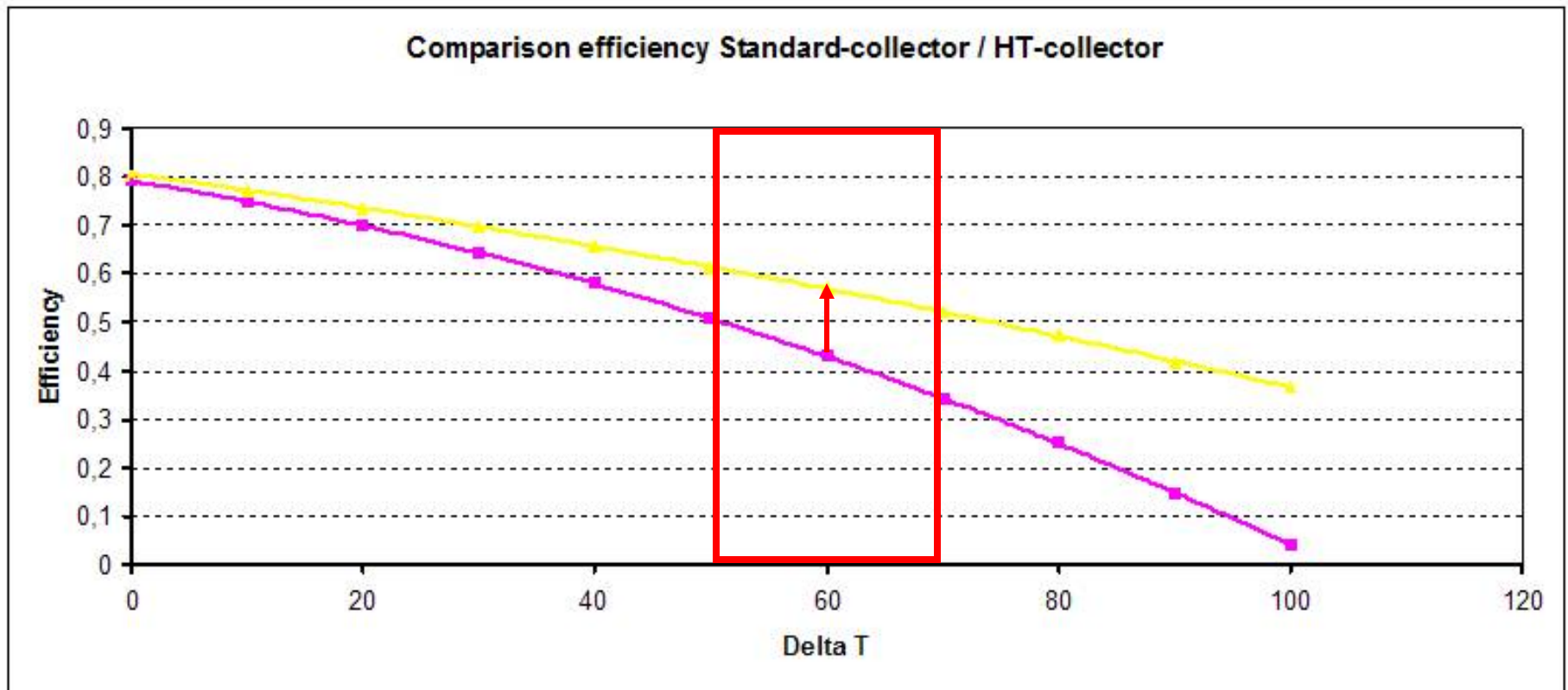

gluatmugl HT-Kollektor
gluatmugl HT-Collector

- Standardni-kolektor
  - PTV i podrška grijanju,
  - temperatura rada:
30–70°C
- HT-kolektor
  - spoj na toplinsku mrežu, solarno hlađenje/klimatizacija
  - temperatura rada:
70–95°C
  - veća efikasnost
  - manji toplinski gubici
  - bolja izolacija
  - dodatni zračni sloj

Upotreba XXL kolektora za hlađenje i klimatizaciju

$\tau_{a0} = 80,6\%$ $a1 = 2.580 \text{ W/K}\cdot\text{m}^2$ $a2 = 0.009 \text{ W/K}^2\cdot\text{m}^2$
(Arsenal test: 2.04.00518.10, March 2008)

Silica Gel rashladni uređaj

Chilled water
down to 3°C

Use of hot water
between 60 and 90°C

Electric Power Consumption
= around 6% of chilling
capacity

Environmentally sane
through energy saving
and absolutely no use of
harmful or hazardous
products

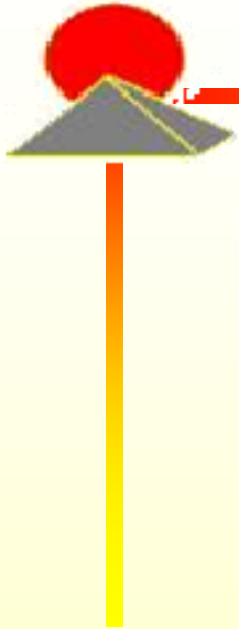
The complete back-up
that you can expect from
a major world player in
refrigeration

Save
energy

Save on
maintenance

Silica Gel rashladni uredjaj

© ALBRING GmbH

MYCOM ADR-30 adsorption chiller installed at municipal services building in Remscheid, Germany!

Olimpijsko selo Kina 2008

- 4000 m² površine
- 900 kW vršne snage
  - ....prema kineskim normama
- 500 kW rashladni uređaj (Sanyo)
  - 250 kW pokriveno pomoću solarnog
  - postojeća toplovodna mreža za "back up"
- 631 m² "Gluatmugl" Advanced
  - Sistem je u upotrebi od kolovoza 2006!

EAR-tower – Priština, Kosovo

Solarna klimatizacija zgrade

Solarna energija za grijanje (zimi) i klimatizaciju te sanitarnu toplu vodu (ljeti), zamjena za električni kompresorski rashladni uređaj

Površina kolektora: 227 m²

Spremnik: 4 m³

Snaga: 500 kWh/m²*god.

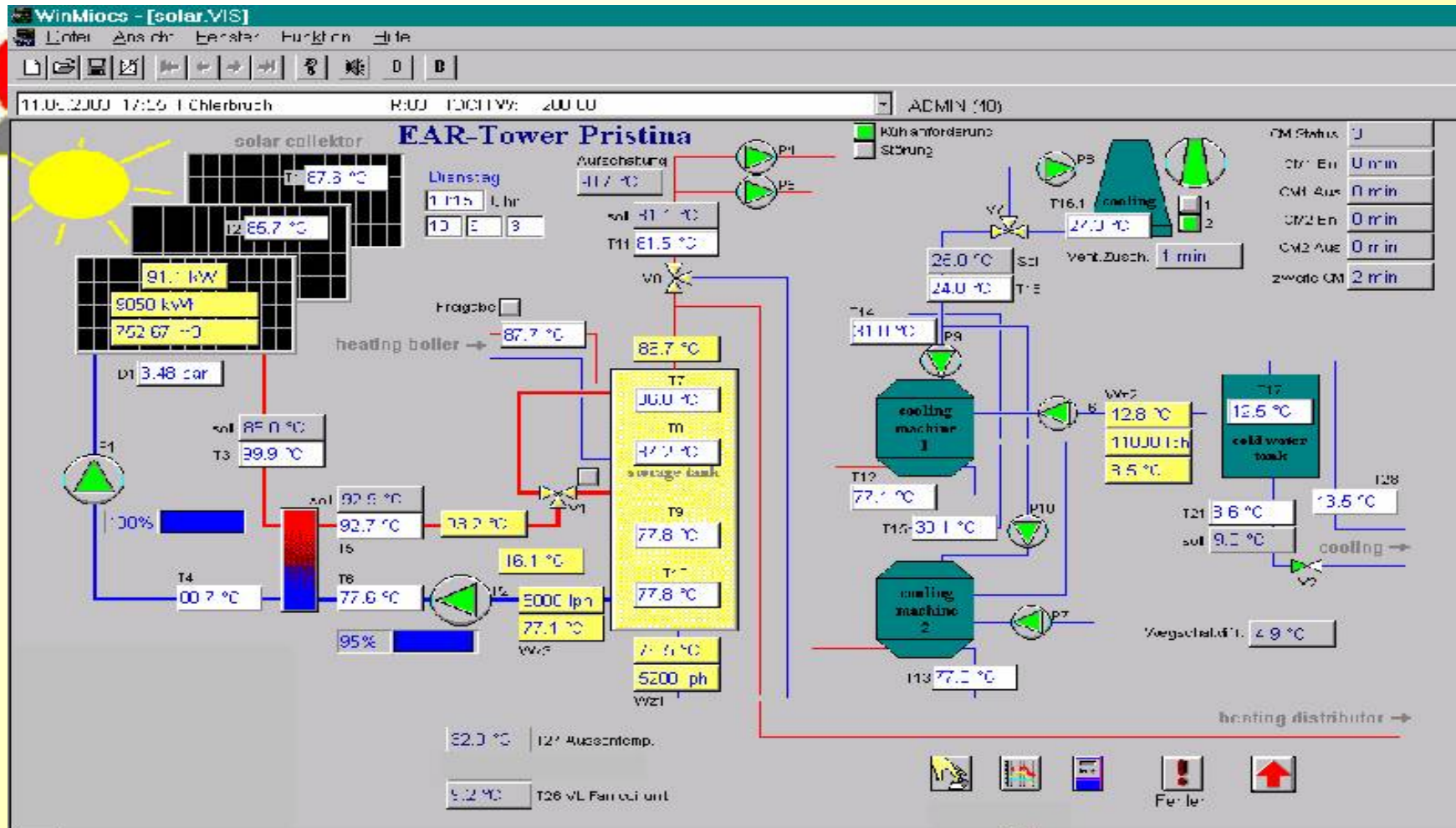
God. ušteda: 10.000 €/god.

Obnova zgrade: 2002/2003 g.

Površina građevine: 2300 m²

Komentar: Ukupna rashladna snaga 108 kW, ukupno godišnje smanjenje emisije CO₂ – 52 t.

Daljinska kontrola

Date: 10.06.2003

Time: 13:15

- Output solar plant: 91.1 kW
- Input cooling machines: 77,8 kW
- Output cooling machines: 59,5 kW
- Collector supplies 99.9 C/212 F

Najveća banka u Portugalu CGD (Caixa geral de Depositos) – Lisabon

Površina: 1.579 m²

Visoko-temperaturni
HT kolektori

▪ Volumen spremnika
topline: 2 x 5,5 m³

▪ Rashladna snaga:
545 kW

▪ Snaga za grijanje
zraka (zimi):
maks. 700 kW

▪ Snaga predviđena za
pripremu tople vode:
maks. 150 kW

▪ U upotrebi od 2008

Hlađenje vinskih podruma

Vinarija u vlasništvu ing. Johanesa Peitlera, Schlossberg kod Leutschacha, Austrija.

Kolektori: 100,8 m²

Amonijačni rashladni uređaj: rashl. snaga 10 kW

Komentar: Postrojenje omogućava održavanje temp. vina na 17 do 18 °C kao i klimatizaciju poslovnog i skladišnog prostora te dobivanje sanitarne tople vode.

CEPO

d.o.o

za konstruiranje, projektiranje i konzalting

Čepo Igor, ing. stroj.
direktor

ekskluzivno zastupništvo i prodaja opreme

S.O.L.I.D.

NOVOMAROFKA 13, HR - 10000 ZAGREB
TEL./FAX.: +385 (0) 1 36 39 133
FAX.: +385 (0) 1 36 80 166, TEL.: (0) 1 36 80 167
MOB.: +385 (0) 95 33 84 216 E-MAIL: CEPO@ZG.TCOM.HR

**Hvala na pažnji i ako imate
nekih pitanja stojim Vam na
raspolaganju.**

Igor Čepo